

PRED IN PO THALERJU

Slovenska politika na krajina še vedno težko diha zaradi objave posnetkov evroposlanca Zorana Thalerja, ki so ga posneli med dogovarjanjem o plačilu v zameno za vlaganje amandmajev.

Šok, ki ga je povzročilo vse skupaj, je razumljiv, hkrati pa ima pomembno pozitivno posledico. Če se je bilo v mesecih "pred Thalerjem" treba pogosto soočiti z dobršno mero cinizma mnogih funkcionarjev in javnih uslužbencev med predstavitvami ureditev na področju lobiranja, je zdaj precej drugače. In v štirih mesecih "pred Thalerjem" Komisija od lobirancev skorajda ni dobivala poročil o lobističnih stikih, se zdaj praksa spreminja na bolje.

Ravnanje, pri katerem so bili ujeti štirje evroposlanci, ima dobre posledice tudi za ureditev v evropskem parlamentu, kjer so bila pravila glede lobiranja doslej dokaj ohlapna in to so se namenili spremeniti, prav tako pa bo ta primer zbistril pristojnosti Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), ko gre za Evropski parlament. Predkazenski postopek glede domnevnega podkupovanja je sicer istočasno stekel v Avstriji in v Sloveniji, kar ponuja tudi odlično priložnost za primerjavo poteka dveh skoraj identičnih postopkov v dveh sosednjih državah.

Za konec zgolj še poudarek, da lobiranje ni negativna praksa - kadar ni povezano z darili ali podkupovanjem. Ponujanje podkupnin ni lobiranje, temveč kriminal. Ureditev lobiranja je namenjena zgolj transparentnosti te dejavnosti, ki je bila predolgo prikrita spremljevalka sprejemanja oblastnih odločitev.

Rok Praprotnik

RUBRIKA +/-

Podkupnine štirim evropskim poslancem
EP: zahteva po odstopu evroposlanca, preiskava podkupovanja, debata o boljši regulaciji lobiranja

PRIJAVI SE NA NOVICE

(na našem e-naslovu anti.korupcija@kpk-rs.si)

V OSPREDJU

- ! Kako ravnati, ko se najavi lobist? str. 2
- ! Usposabljanje za izdelavo na ravni integritete str. 3
- ! Evropska unija v GRECO? str. 3
- ! Mednarodna konferenca na temo boja proti korupciji v Zagrebu str. 3
- ! Velika Britanija prenovila protikorupcijsko zakonodajo str. 3
- ! Zaradi kršitve Kodeksa etike slovenskih managerjev izključena članica Združenja Manager str. 3
- ! Registrirani lobisti pred zaprtimi vrati, 'rni lobisti' pa skozi stranske vhode lobirancev? str. 3
- ! Andrej Horvat odstranjen s projekta Pomurje 2015 str. 4
- ! Načelno mnenje in priporočilo str. 4

OPOMNIK

- 🕒 Zavezanci za posredovanje seznama prejetih daril za preteklo leto (do 31. 3.).
- 🕒 Poročanje lobirancev (takoj po stiku).
- 🕒 Omejitve poslovanja (1 mesec po nastopu funkcije).
- 🕒 Nezdržljivost funkcij (v 30 dneh po izvolitvi).
- 🕒 Dolžnost prijave premoženjskega stanja (1 mesec po nastopu funkcije).
- 🕒 Zahtevna prepoved poslovanja po prenehanju funkcije (2 leti po prenehanju).

ŠTEVEC

Poročilo o uresničitvi aktivnosti iz Akcijskega načrta o uresničitvi Resolucije o preprečevanju korupcije so do predvidenega datuma 28.2.2011 posredovali samo trije zavezanci. Vsi ostali **zamujejo že 45 dni!**

NAPOVEDNIK

- 📅 Budimpešta, 13.-14. april – Konferenca o evropskih standardih za EPAC/EACN članice. Konferenca se bo zaključila s sprejemom deklaracije in priporočila o evropskih standardih za članice EPAC/EACN generalni skupščini EPAC/EACN.
- 📅 Komisija bo za štiri mesece sekundirala uslužbenca v Mednarodno protikorupcijsko akademijo (IACA) v Laxenburgu v Avstriji.
- 📅 Pariz, 27.-28. april – Konferenca o preprečevanju korupcije v zasebnem sektorju s poudarkom na javnih naročilih. Konferenco organizira OECD in francosko predsedstvo G20.

Lobiranje **ni** korupcija, je legitimna dejavnost, e jo izvedemo v skladu z zakonom.

Pri lobiranju gre za nejavno vplivanje na odlo anje funkcionarjev zakonodajne ali izvršilne veje oblasti, uradnikov na položaju ali javnih uslužbencev na državnem in lokalnem nivoju (lobiranci). Lobisti delujejo v interesu in na ra un interesne organizacije (podjetja, društva, interesnega združenja ali druge pravne osebe), za dejanje lobiranja pa šteje vsak nejavni stik lobista z lobiranci, ki ima namen vplivati na vsebino ali postopek sprejemanja odlo itev. V Republiki Sloveniji je lobiranje pravno urejeno v Zakon o integriteti in prepre evanju korupcije od decembra 2010. Lobiranci so dolžni o vsakem stiku z lobistom poro ati Komisiji za prepre evanje korupcije, prav tako pa zavrniti in prijaviti vsak poskus lobiranja s strani osebe, ki ni registrirana pri Komisiji.

Kako ravnati, ko se najavi lobist?

Preden se dogovorite za sestanek, na spletni strani Komisije za prepre evanje korupcije (www.kpk-rs.si) preverite register lobistov in se prepri ajte ali je oseba registrirani lobist:

OSEBA **JE** REGISTRIRANI LOBIST

Če ste se odločili in dogovorili za sestanek, po njem izdelajte zapis, ki ga v roku 3 dni posredujete Komisiji in svojemu predstojniku.

→obrazec »*zapis lobiranca o stiku z lobistom*« najdete na spletni strani:

www.kpk-rs.si

OSEBA **NI** REGISTRIRANI LOBIST

Zavrnite stik in o poskusu lobiranja poročajte Komisiji v roku 10 dni.

Osebi predlagajte, naj se vpiše v register lobistov, ki ga vodi Komisija.

→obrazec »*prijava lobiranca o prepovedanih ravnanjih lobiranja*« najdete na spletni strani:

www.kpk-rs.si

Prijava prepovedanih ravnanj lobistov

e vam je lobist posredoval neto ne, nepopolne oz. zavajajo e informacije, ali pa vam je v zameno za vašo podporo ponujal ali obljubljal nagrado, darilo ali drugo nedovoljeno korist, o tem obvestite Komisijo. Podrobnejše dolo be o obveznostih lobistov in lobirancev najdete v VIII. poglavju Zakona o prepre evanju korupcije.

Za kršitve je predpisana globa v višini od 400 do 1.200 EUR, ki jo lahko kot prekrškovni organ izre e Komisija.

Glede na samooglaševanje nekaterih lobistov o svojih dejavnostih ter na nekatere pridobljene informacije posameznikov, Komisija ugotavlja, da prejeta poro ila o lobiranju in prijave o nedovoljenih stikih ne odražajo dejanskega stanja oz. da se zakon ne izvaja. Komisija je doslej s strani poslancev in drugih funkcionarjev prejela tako malo poro il in prijav, da je o itno, da se ZIntPK ne izvaja zadovoljivo - ne na državni, ne na lokalni ravni. Tega trenda ne more obrniti samo Komisija z izrekanjem glob, spremeniti ga morate lobiranci.

Kako?

Preprosto: **s spoštovanjem zakona!**

Ker se tolma enje zakona glede pojmov lobiranje, nejavni stik ipd. šele oblikuje s prakso, bomo veseli vaših vprašanj. Predlagamo tudi, da si glede tolma enj dolo b zakona preberete pojasnili št.139 ter št.140.

Registriranih šest novih lobistov, osem kandidatov za vpis, en izbrisan

Komisija je v mesecu marcu izdala šest novih odlo b o vpisu lobistov v register, en kandidat je bil izbrisan, prejela pa je osem novih vlog za vpis v register.

Trenutno je registriranih 31 lobistov.

Registrirani lobisti pred zaprtimi vrati, 'rni lobisti' pa skozi stranske vhode lobirancev?

Ljubljana - Komisija za preprečevanje korupcije je 17. 3. 2011 z registriranimi lobisti opravila delovni sestanek, na katerem sta obe strani predstavili svoje izkušnje po štirih mesecih izvajanja regulacije področja lobiranja.

Izkušnje komisije v tem času so pokazale, da je v javnem sektorju premalo ozaveščenosti o dejstvu, da je lobiranje od 5. decembra 2010 dejansko regulirano in da imajo zaposleni v javnem sektorju (funkcionarji in uradniki) dolžnost poročati komisiji o vseh vplivanjih ali poskusih vplivanja interesnih organizacij. Pojavlja se tudi nedoslednost pri spoštovanju določb zakona, da zaposleni v javnem sektorju ne smejo sprejemati stikov in vplivanja s strani oseb, ki niso registrirani lobisti, temveč morajo takšne stike nujno zavrnila in tudi o tem poročati Komisiji. Bistveni namen zakonske ureditve lobiranja je namreč doseči transparentnost procesa (vplivanja na, in) sprejemanja odločitev javnih politik.

Lobisti so komisijo seznanili s svojimi izkušnjami in skoraj enotno ocenili, da se na strani javnega sektorja določbe o lobiranju tudi zlorabljajo za to, da se funkcionarji in uradniki izogibajo komunikaciji z registriranimi lobisti, z izgovorom, da je stike z registriranim lobistom potrebno poročati komisiji in da bi to od njih zahtevalo dodatno izpolnjevanje obrazcev. Lobisti so tudi opozorili, da na drugi strani "posel cveti" tako imenovanim "rnim lobistom", trgovcem z vplivom, tudi tistim, ki so v javnosti prepoznani ali se celo sami predstavljajo kot lobisti, vendar se niso registrirali pri Komisiji za preprečevanje korupcije.

Komisija je v preteklih mesecih na temo lobiranja opravila sestanke s številnimi potencialnimi lobiranci - z Državnim svetom, Državnim zborom, vsemi ministrstvi in predstavniki lokalnih skupnosti. Obenem je pripravila tudi kratka navodila za lobirance, ki na enostaven način predstavljajo zakonske dolžnosti lobirancev.

Komisija je do danes prejela okoli 50 poročil lobirancev o dovoljenem in nedovoljenem lobiranju in te zadeve obravnava v skladu s svojimi pristojnostmi. Pri tem komisija ugotavlja, da od vsega ministristev ni prejela niti enega zapisa o dovoljenem ali nedovoljenem lobiranju, kar lahko pomeni, da bodisi lobiranja na teh ministristvih ni bodisi se vodstva ali zaposleni premalo zavedajo svojih obveznosti v primerih nejavnega vplivanja zasebnih interesov. S tem v zvezi komisija že razpolaga z informacijami, tudi imeni, in vodi postopke, pri katerih bo uporabila svoje nadzorne in preiskovalne pristojnosti. Posebno pozornost bo pri tem namenila ravnanju funkcionarjev in javnih uslužbencev, ki imajo izrecno dolžnost in zavezo delovati zakonito ter v javnem interesu.

Komisija je obenem skozi izvajanje zakonskih določb s področja lobiranja tudi ugotovila, da so na tem področju nujne nekatere spremembe zakonodaje, ki so kot del predloga komisije za spremembo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije že obravnavane v Državnem zboru.

Evropska unija v GRECO?

Strasbourg - V okviru 50. plenarnega zasedanja GRECO je predstavnica Komisije poročala o izpolnjevanju poročila Albanije na področju financiranja političnih strank v okviru tretjega kroga ocenjevanj. Delegati so razpravljali tudi o članstvu Evropske unije v GRECO ter o dogovorjenih izidih športnih tekem in stav.

Mednarodna konferenca na temo boja proti korupciji

Zagreb – Ameriški State Department in Evropski center za varnostne študije George C. Marshall sta organizirala konferenco z naslovom Dobre prakse v boju proti korupciji – do ve je uinkovitosti s sodelovanjem med agencijami in ve sektorskim pristopom.

Na štiridnevnem dogodku se je zvrstilo več predavanj in okroglih miz na temo preprečevanja korupcije, uinkovitejšega pregona in boljšega sodelovanja med različnimi agencijami.

Velika Britanija prenovila protikorupcijsko zakonodajo

Pariz – Velika Britanija je na zasedanju OECD delovne skupine zoper podkupovanje v mednarodnem poslovanju predstavila stanje v zvezi z uveljavitvijo svojega prenovljenega protikorupcijskega zakona in napovedala, da bo v kratkem sprejela smernice za poslovne subjekte, ki bodo sovpadale z vsebino zakona. Protikorupcijski zakon (The Bribery Act), ki bo stopil v veljavo v aprilu 2011 uvaja številne novosti, med njimi najbolj izstopa, da kaznivo dejanje podkupovanja po novem velja tudi za zasebni sektor. Uvaja se objektivna odgovornost za neuspeh pri preprečevanju podkupovanja, edina obramba v takšnem primeru bo dokaz, da je organizacija imela dovolj dobre postopke za preprečevanje korupcije. Prekrški so definirani širše in veljajo tudi v tujini, za njih pa zakon predvideva stroge kazenske določbe.

Na zasedanju so bili izvoljeni člani upravnega odbora za leto 2011, razpravljalo se je o vprašanih, povezanih z mandatom in statusom delovne skupine. Glede implementacije Konvencije o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnih poslovanju so bile ocenjene Nemčija, Kanada in Bolgarija, Rusija pa je bila povabljen pristopnik h konvenciji, ki je pogoj za sprejem v OECD.

Zaradi kršitve Kodeksa etike slovenskih managerjev izključena članica Združenja Manager

Ljubljana - Komisija za preprečevanje korupcije spremlja zadnja dogajanja v stanovskem združenju slovenskih menedžerjev »Združenju manager«, kjer je nastalo razsodišče združenja pri reševanju obravnavanem kršitev Kodeksa etike slovenskih menedžerjev. Na podlagi ugotovljenih kršitev etičnega kodeksa je bila iz združenja izključena Hilda Tovšak, enemu članu je bil izrečen opomin, razsodišče pa po dostopnih podatkih obravnava še nekatere članice združenja. Komisija ne želi prejudicirati dela

astnega razsodiš a, pozdravlja pa odlo itev enega pomembnejših stanovskih združenj v Sloveniji, da se na poti k povrnitvi ugleda in zaupanja javnosti opira na etiko, kar je vodstvo Združenja manager pred asom napovedalo ob sre anju z vodstvom Komisije.

Ni dvoma, da je dolgoro no uspešno poslovanje utemeljeno predvsem na osebni integriteti ter družbeni odgovornosti poslovanja, ki vodi k integriteti podjetij, institucij in kon no celotne družbe. To so prvine, ki so bile predolgo odsotne.

V Sloveniji imamo ve stanovskih združenj in mnoga imajo svoje eti ne kodekse, ki pa so pogosto zgolj mrtva rka na papirju. Komisija bo vsebinsko in deklaratorno podpirala vsako stanovsko združenje, ki se bo zavezalo k spoštovanju splošnih in posebnih eti nih na el in bo le-ta tudi izvajalo, saj je prepri ana, da bo na ta na in uspešnejše tudi omejevanje korupcije.

Usposabljanje za izdelavo na rtov integritete

Dne 11. in 12. 4. je Komisija izvedla za vse predstojnike državnih organov in lokalne skupnosti posvet na temo namena, ciljev na rta integritete in vloge predstojnikov pri podpori oblikovanja na rta integritete ter vodenja z vzgledom.

Komisija za zavezance, ki morajo sprejeti na rte integritete in jih do 5. 6. 2011 posredovati komisiji, izvaja v okviru odprtih vrat meseca aprila in maja posebno usposabljanje na temo na rtov integritete. Prijave in informacije o prostih terminih prejmete na elektronskem naslovu nika.pfeifer@kpk-rs.si ali telefonu 01/400 5710.

Preventivna proaktivna politika komisije je na prvem mestu

Komisija v okviru svoje preventivne funkcije aktivno pristopa k obvladovanju pojavov, ki omogoajo nastanek korupcije, med drugim tudi k obstoju nasprotja interesov. Nasprotje interesov kot okoliš ine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog, je komisija v okviru svojih postopkov zaznala pri delu državnega sekretarja dr. Andreja Horvata na projektu Pomurje 2015. O tem je seznanila predsednika Vlade Boruta Pahorja ter mu, zaradi zmanjševanja korupcijskih in drugih tveganj v konkretnem primeru, predlagala, da vodenje projekta zaupa drugemu funkcionarju. Predsednik Vlade je komisijo obvestil, da državni sekretar omenjenega projekta ne bo ve vodil. S takšnimi obvestili komisija želi dati pristojnim možnost, da po lastni presoji ukrepajo in zagotovijo ustrezno integriteto delovanja na podro jih, za katera so odgovorni.

Na elno mnenje in priporo ilo

Odgovorna oseba javnega sektorja, ki javna sredstva brez pravne podlage namenja v zavarovanje obveznosti zasebnih subjektov, krši dolžno ravnanje in s tem omogoajo korist zasebnemu subjektu, kar ustreza opredelitvi korupcije iz prve to ke 4. lena ZIntPK (NM 1/2011),

Za poslovodne osebe v javnem sektorju zakonodaja ne dolo a dolžnosti izogibanja nasprotju interesov, zato je za zmanjševanje korupcijskih tveganj primerno, da se v pogodbo o zaposlitvi s poslovodno osebo subjekta javnega prava vnesejo dolo be o obveznostih poslovodne osebe v primerih, ko se pojavijo okoliš ine, ki predstavljajo nasprotje interesov. Komisija priporo a tudi, da se izlo itev poslovodnih oseb, v primeru nasprotja interesov, dolo i kot njihova dolžnost tudi na ravni zakona (priporo ilo 1/2011).

Oba dokumenta sta na voljo na spletni strani Komisije.

R a z b r e m e n i l n i k

Vir: Mladina št. 48, letnik 2001